

Det gryer rundt om!

England.

I „Kvinden og Samfundet“ for 15. Novbr. 1916 gav vi en fyldig Beretning om den Strømkæntning, der havde fundet Sted med Hensyn til Kvinders Valgret i England, det Land, der før Krigen var Stormcentret for denne Reform.

I Slutningen af vor Artikel omtalte vi en Kommission, der var bleven nedsat for at tage hele Valgspørgsmaalet op og skaffe Klarhed over de Maader, paa hvilke man kunde faa det Valgretsmaaskineri i Orden igen, som Verdenskrigen med sin Omflytning af Mændene og disses Erstatning med Kvinder, havde forstyrret saa grundigt, at det praktisk talte var umuligt under de gældende Regler at afholde Vælg i England. Denne Kommission udsendte den 31. Januar 1917 sin Betænkning. Kommissionen havde faaet Navn af „The Speakers Conference“ (Formandens Kommission), idet man havde bestemt, at Formanden i Underhuset skulde udpege dens Medlemmer. Han er kendt som en inkarneret Kvindevalgretsmodstander, men han maa naturligvis i sin betroede Stilling være fuldt ud loyal mod alle Anskuelser, og han havde derfor ladet Kommissionen sammensætte af et omtrent lige Antal Modstandere og Tilhængere af Kvindevalgrettens Indførelse.

At de sidste blev de stærkeste i Kommissionen og efterhaanden maa have omvendt nogle af de første, fremgaar af Betænkningen.

For Mænds Vedkommende kan Kommissionen anbefale, at enhver myndig Mand (med de sædvanlige Undtagelser af Forbrydere, Aandsvage o. s. v.), som i 6 Maaneder har beboet og betalt for en Lejlighed til en aarlig Værdi af £ 10 (ca. 200 Kr.), skal være valgberettiget ved politiske Vælg.

Kommissionen anviser ogsaa Veje, der vil sikre Valgretten for de Mænd, der i Øjeblikket staar i Rigets Hær og Flaade og altsaa ikke er „bosiddende“.

Med Hensyn til Kvinders Valgret da har Kommissionen ikke kunnet naa til et *enstemmigt vedtaget Forslag* til en detaillert Form for dens Indførelse; man

har indskrænket sig til med et stort Flertal at anbefale „en eller anden Form“ for Kvindevalgret! Det nævnes endvidere (af et Mindretal altsaa), at saafremt Parlamentet vil antage Kvinders Valgret i Princippet, vilde følgende Form være den mest praktiske.

Politisk Valgret har enhver Kvinde, der er opført paa de kommunale Valglistor, samt den Hustru, hvis Mand er opført paa samme Lister — naar de har naaet en nærmere fastsat Aldersgrænse.

Den Aldersgrænse, man fandt mest passende, er 30—35 Aar (Mændene stemmer, naar de er 21!). Kommissionen bestemte endvidere, at hvis Parlamentet vedtog at indføre Kvindevalgret, da bør enhver Kvinde, som har taget sin Universitetsgrad paa et af de Universiteter, der i Henh. til den sammensatte engelske Forfatning har Ret til Repræsentation i Parlamentet, ogsaa have Ret til at stemme ved Vælg af Repræsentationen fra vedkommende Universitet.

De mange Kvindevalgretsorganisationer, som England har, er, saa vidt vi kan se, med nogle faa Undtagelser tilfredse med Kommissionens Forslag, som de erklærer at ville støtte, selv om det ingenlunde opfylder deres Krav (Valgret for Kvinder paa samme Betingelser som for Mænd); de anmoder nu indtrængende Regeringen om uden Ophold at fremlægge et *Regeringsforslag* holdt i de af Kommissionen angivne Retninger og med *Indførelse af Kvindevalgretten som et integreret Punkt*.

Dr. Millicent Fawcett, den mangeaarige Kvindevalgretsleder i England, udtaler i en Artikel, at det hele Forslag rimeligvis vilde være gaaet i Papirkurven, hvis Mr. Asquith havde været Konseilspræsident. „Men,“ fortsætter hun, „Mr. Lloyd Georges Energi og Drivkraft stiller en Forandring i Lovgivningen meget gunstigere. Hans Mod er ukueligt; at kalde et politisk Problem uløseligt, er at udfordre ham til at løse det, og det vilde unægtelig give ham forøget Glans som Fører, hvis han er i Stand til at finde en Løsning af det

gamle vanskelige Kvindevalgretsproblem, som nu i saa mange Aar har beskæftiget Landet.“

Den engelske Regering har altsaa Ordet. Den har haft det før i denne Sag, og det er blevet derved. Maatte den nu endelig svinge sig i Væjret til at handle. Der er næppe nogen Tvivl om, at den faar Flertal i Underhuset til et Forslag, der gaar i Kommissionens Kølvand, og da det engelske Overhus kun har udsættende Nejret (2 Gange), vil alt afhænge af den Kraft, hvormed Regeringen vil føre Sagen frem.

Vi har andet Steds Lejlighed til at fremhæve i Ord og Billeder lidt af det Arbejde, der i disse Tider udrettes af engelske Kvinder. Det er ikke let at se, hvorledes Fabeldyret „Mandslogikken“ skal beholde sin Glorie, hvis det skulde ske, at England skulde vedtage en Valgretsreform „baseret paa de Tjenester, der ydes Staten“ og i denne Reform udelukke Kvinderne.

Om ikke for andet saa for at holde det rare Dyr i Live — —

Tyskland.

Raadgivende men uden Stemme.

Krigens stærke Tryk har som bekendt draget tyske Kvinder frem til et socialt Arbejde, som naturligt i endnu højere Grad end hidtil maatte forvise dem om, at skal man have Ansvar, saa maa man ogsaa have Indflydelse, og omvendt. Det har da ogsaa været debatteret ivrigt at gøre tyske Kvinder i det mindste kommunalt valgbare. En dertil kompetent Komité har, saa vidt vi forstaar, afgivet Beretning og er kommen til det Resultat, at Kvinder ikke kan vælges, da de ikke er Borgere! Der vilde derimod intet være til Hinder for, at de var tilstede ved kommunale Arbejdsorganers Møder som raadgivende uden Stemme, og som saadan bød man dem velkommen.

Danmark er et afskrækkende Eksempel.

Den 20. Januar debatterede man i den preussiske Landdag ligeledes Kvinders Valgbarhed til de kommunale Arbejdsraad, som i et neutralt Land i disse Tider forekommer i Hundredevis, og i et krigsførende vel sagtens i Tusindvis. — Hr. Cassel talte varme, anerkendende Ord om den mægtige